

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe jum. an . 12 "
 Pe 1 lună . 2 "
 Nrul de Duminică
 Pe un an 4 Cor. — Pen-
 tru România și America
 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRATIA
 Deák Ferenc-utca 20
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 trație.
 Manuscripte nu se îna-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

A patra convorbire cu Björnson.

În apartamentul marelui poet domnește o pace de par'că te simți într'un locaș sfânt. Aștept venirea maestrului, căruia i-am trimis prin servitoare carta mea de vizită. Camera lui de lucru este spațioasă, două uși ce dau pe un balcon larg sunt deschise lăsând să pătrundă lumina și aierul cald de primăvară.

În fața biuroului de lemn negru trei oglinzi mari reflectează toată camera făcându-o să pară îndoit de spațioasă. O canapea, lângă birou, un fotoliu larg și cu spatele foarte nalt, alte fotolii joase, un alt birou în cealaltă parte a camerei pe care o pendulă foarte elegantă își mișcă rar limba ei galbenă — strălucitoare; fotografiile pe pereți și o acuarelă, — la care maestrul ține foarte mult și pe care mi-a arătat-o altădată, — reprezintă un țaran ceh, lucrând pământul, iar în dreapta lui, scris în franțuzește, câteva cuvinte de omagiu pe care națiunea cehă îl aduce apărătorului drepturilor lor, și vre-o 50 de iscălituri.

Stau în mijlocul camerei; în toată casa nu se mișcă nimeni, liniștea apasă, par'că ar respecta gândirea poetului, în al cărui creier genial se fierb atâtea idei mărețe, atâtea cugetări înalte. Doar pe ușile larg deschise ce dau pe balcon, un sgomot confuz de stradă în mișcare pătrunde, dar și acesta este înfundat, pare îndepărtat, mai mult un murmur.

— *Buon giorno.*

Tresar. În pragul ușei, Björnson mă salută. Înalt, cu statura lui robustă, cu părul alb ce iese de sub bereta neagră »a la marinara«, cu fața roză și rasă pe care o încadrează două mici favorite albe, poetul vine spre mine grăbit și vesel, cu mâna dreaptă întinsă.

— *Buon giorno. Come sta?*

În modul lui de a mă primi, este o afabilitate care mă mișcă: omul acesta celebru, poetul renumit, cugetătorul profund, apostolul dreptății, mă întimpină cu semnele unei sincere prietenii, cari, într'adevăr mă măgulește extrem.

— Uite, îmi zise maestrul, am primit ceva din țara d-tale.

Și luând de pe biroul lui vre-o cinci coli de hârtie scrise cu mașina, mi-le arată.

— Mi-le-a trimis un român, un comandant, dar nu mă pot ocupa acum de lucrurile acestea, întâiu pentru că nu am timp și al doilea pentru că afacerile din o țară liberă, cari privesc pe locuitorii ei de aceeași naționalitate, nu intră în domeniul principiilor ce urmăresc eu în prezent. În Ungaria însă lucrurile sunt cu totul altfel: acolo naționalitățile suferă pe nedrept.

Maestrul se întinde pe canapea și mă privește așa de binevoitor, cu ochii lui al-

baștri cari zimbesc călduros în dosul ochelariilor.

— Eu, maestre, am venit să vă salut și să mă achit de-o ambasadă: domnul Russu-Șirianu, directorul »Tribunei« vă trimete prin mine omagiile sale și m'a însărcinat să vă arăt, că vă mulțumește de încrederea ce i-ați arătat-o scriindu-i.

— A, grație, grație.

— Și pe urmă, am onoare să vă prezint o scrisoare deschisă a domnului Hugo Ganz, împreună cu câteva rânduri de observațiuni cari se referă la aceea scrisoare.

— Ah, o scrisoare deschisă a lui Ganz? Dar — zise poetul aruncând o repede privire asupra filelor — mi-se pare că sunt lucruri cari privesc pe românii din Regat.

— Imi dați voie să vă spun, că această scriere a dlui Ganz privește pe românii din Transilvania. Priviți, maestre, aceste câteva pasagii. În ceea ce privește pe românii din Regat, domnul Ganz are pentru ei un prea frumos epitet, numind pe membrii Ligei o adunătură de cea mai rea specie de plebe.

Björnson citește pasagiul indicat și cu sprâncenile încruntate exclamă:

— *Este o infamie a lui Ganz, aceasta.*

După un moment, începe să citească întâmpinarea la scrisoarea deschisă, pe care i-am adus-o în traducere italienească din originalul directorului »Tribunei«.

— Foarte bun răspuns, foarte bun, zise el sfârșind-o. Brava.

Se ridică după canapea și se îndreaptă spre birou, unde puse hârtiile aduse de mine.

— O voiu trimite lui Ganz, da, o voiu trimite... știi, Ganz îmi este prieten, și ori câte servicii îmi va fi adus el, merită să aibă un răspuns bun ca acesta.

— Imi dați voie să vă întreb, maestre, ce întrebuițare ați dat faptelor ce vi le-am comunicat eu asupra ororilor comise de jandarmi asupra populației române.

— Am preparat un articol pentru »März«, stă scris în nemțește colo pe masă, dar nu l-am publicat încă.*)

— Pentru ce?

— Pentru că, acum voiu să încerc alt ceva pentru ajutorarea naționalităților din Ungaria. Ști că între unguri sunt două curente; unul, acela al unguirilor mari — ca să-i numim așa — și cari văd în viitorul Ungariei un mare imperiu, și acela al unguirilor mici, cari vor ca toate naționalitățile să aibă autonomia lor. Eu vreau să cerc, să lansez un apel-program, anume ca toate naționalitățile împreună cu unguirii mici, să se unească într'un partid, un partid care va fi forte, mai forte ca toată puterea actuală a Ungariei, și care odată

*) De-atunci a apărut deja. Red.)

constituit, va face ca guvernul unguresc să cedeze dreptății. În Austria există ideea aceasta, și ziarul »Gross-Osterreich« luptă în această direcție.

Iată pentru ce — pentru un moment — am lăsat la o parte ceea ce mi-ai adus d-ta relativ la soarta conaționalilor d-tale.

— Credeți, maestre, că aceasta unire a tuturor se va putea face? În prezent în Ungaria există așa ceva, există partidul naționalităților.

— Da, dar eu tot voiu cerca. De altminteri, acum câțiva ani, la Berlin, într'o conferință ce am ținut, am arătat care este idealul meu, și ceea ce am spus atunci, sper că se va îndeplini. Ascultă: când toate naționalitățile din Ungaria vor avea libertatea absolută de limbă, când toate vor forma — ca în Germania — state federative, limba germană va veni — prin forța lucrului — ca să fie cea oficială, cea care să serve numai în anumere relațiuni, iar nu ca acum când ungurii silesc pe naționalități să vorbească ungurește și în casă. O alianță trebuie să se stabilească, în Austria, Germania, Anglia, America pentru menținerea păcii, și când aceste patru puteri mari își vor da mâna, ca fiind din același sânge, atunci pacea va dura mereu.

— Dar maestre, mi-se pare că se vorbește de o neînțelegere între Anglia și Germania, și aproape de un războiu între America și Japonia.

— Oh, se vorbește, dar aste sunt lucruri de jurnaliști. Fondul nu este de războiu, nici de neînțelegere, căci fondul nu-l cunosc decât ceice duc destinele păcii. Și uite, după ce mi-am ținut conferința la Berlin, împăratul Wilhelm, mi-a trimis vorbă prin cineva, că este perfect de acord cu vederile mele și că va cercă să le pună în practică. Jurnaliștii, în multe cazuri, denaturează lucrurile; iată acum câteva zile, un redactor dela »Il Giornale d'Italia« a scris într'un interview care l-a avut cu mine, lucruri cari nici prin gând nu mi-au venit să le spun.

— Zicea că ați fi primit o scrisoare dela regele Eduard.

— Eu, eu un republican?

Și Björnson ridică din umeri și râde.

— Vrei o altă probă? Uite acuarella ce mi-au dăruit cehii, aceea din perete, domnul dela »Giornale d'Italia« a scris că mi-au dăruit-o ungurii, ca omagiu pentru apărarea ce le-am luat-o.

Maestrul râde, bine dispus, și mă privește.

— Am primit o scrisoare dela Maniu, îmi spune că mi-a scris alte două scrisori, voiam să-i răspund, dar acum că ai venit d-ta, te rog să-i comunicî următoarele:

dânsul zice că mi-a scris în trei rânduri, eu n'am primit decât una singură sau mai bine: nu-mi aduc aminte să le fi primit pe celelalte două. Imi vin așa de multe scrisori, că le uit și nici n'am vreme să le răspund tuturor. Apoi, n'ar fi de mirare ca să nu le fi primit, căci poșta în Ungaria se face foarte rău, când este vorba de mine. In ceea ce privește cele scrise de dânsul, spun-e-i că despre soarta ziaristului român care a fost așa de rău osândit la un an închisoare și 2000 cor. amendă, mă voi ocupa încurând și voi scrie un articol în »Die Zeit«.

Conversația trece la alte subiecte, și Björnson îmi spune că țaranul român, din regat, este asuprit prin lipsa de pământ, la care eu îi dau explicațiile necesare relativ la nouile legi făcute acum asupra acestui lucru.

Apoi, din cutia biroului celui mic, maestrul îmi arată două cărți postale primite din țară reprezentând un bătrân țaran și o țarancă.

— Sono belli i rumeni. Oh, che bella donna! Bella, bella.

Și în fața fotografiilor sufletul tânăr al poetului vibrează la vederea frumoasei țarance, ochii lui o privesc înduioșați, pe când murmură mereu: bella, bella.

— Și sunt inteligenți țaranii voștri! Uite cum se cunoaște rassa latină, s'ar zice că femeia aceasta este o italiancă... frumoasă.

— Și limba voastră trebuie să fie frumoasă. *Eu cetind o »Tribună« ce mi-ai adus, aproape că o înțeleg;* samănă cu limba rustică latină.

— Maestre, suntem descendenții marelui Traian.

— Da, da, știu; și sunteți mândri de origina voastră.

— Da, maestre, suntem mândri, și avem o vorbă: românul nu pier!

Maistrul râde mulțumit și mă privește cu bunăvoință. Mâna lui se pune amical

pe umărul meu și mă privește drept în ochi.

— Brava!

Apoi, îl întreb de sănătate.

— Nu mă simt încă perfect restabilit. Am o bronșită veche, care uneori mă su-pără destul de rău.

— Acum, cu vremea cea bună din Roma, vă urez o complectă vindecare.

— Da, sper și eu. Ies la soare, mă plimb, dar nu prea mult, căci sunt tare ocupat. Azi, bunăoară, am dejunat la principele Odescalchi. Il știi?

— Din nume; știu că este de o foarte veche familie și poate cel mai bogat din Italia.

— Da, da, așa este, el este amicul meu.

Mi-am salutat celebrul poet și ies. Apostolul dreptății mă conduce până la ușă, și dându-mi pentru a doua-oară mâna, îmi deschide ușa, repetându-mi să viu să-l mai văd.

Din capul scării, Björnson mă privește și pe când pășeam pragul, îmi zice surizând:

— Ben venuto sempre. (Totdeauna bine venit.)

Roma, Martie.

Pompiliu Robescu

Noul guvern independist. In partidul independist s'a observat de mult timp o mișcare, ca să ia frânele guvernării.

Pașoptiștii vreau ca alegerile viitoare de deputați să le conducă guvernul nou. Drept ce remanierea actualului cabinet e de dorit ca să se facă încă înainte de a fi adus în parlament proiectul noii legi electorale, care încă trebuie să o aducă la îndeplinire partidul independist.

Mișcarea asta a devenit, în timpul din urmă, atât de acută în sinul partidului independist în cât s'a stabilit chiar și lista noului guvern.

Iată-o:

Ministru prez. și de finanțe: Kossuth Ferencz.
> de interne: Justh Gyula.
> comerț: Batthyány Tivadar.
> agricultură: Mezössy Béla.
> justiție: Holló Lajos.
> instrucție: Apponyi Albert.
> croat: Josipovics Imre.

Nausicaa fiica lui Alcinoș, regele fenicienilor care primi cea dintâi pe Ulise, după naufragiul său, — ne spune Omer în Odisea sa, — se ducea împreună cu servitoarele sale la gărlă unde spală rufele sale și acele ale fraților săi.

Ulise însuși și-a întocmit, cu mâinile sale patul nupțial.

Și cât de mult se înșală toate fetele din timpurile actuale de civilizație și modernizare când își închipue că vor avea cu atât mai mult farmec și grație când nu vor face nimic cu mâinile lor albe, lăsând toate pe seama servitoarelor și găsind că i mai prejos de ele să facă paturile, să și coasă sau să și dreagă rochiile, să și spele ceștile ori chiar să facă bucate.

Bucătăria ca și grădiniștii sau ori care alt lucru, poate deveni un obiect de poezie, cu condiția de a fi până la un punct opera noastră personală.

Domnișoarele cărora le e scârbă să pue mâna pe o bucată de carne, sau să și vâre degetele în cocă, se lipsesc dimpotrivă, de cel mai mare farmec poetic sensibil în ochii adevăraților oameni de gust și prin care Goethe însuși a fost atât de mult subjugat.

Nemuritoarea Carlota mai întâi, se știe, i-a apărut, în exercițiul menajului, tăind și împărțind feli de pâine fraților lor ei.

Impresia ce-o încercase el, (Goethe) la spectacolul acela, după cum ne-o mărturiseau așa de frumos în »Werther«, — nu se poate nici compara, nici asemăna nici uneia, din câte sunt în stare a face să vibreze sufletul unui om.

De drept, o gazdă trebuie să fie întru mult, propria ei servitoare, pentru a deveni mai ferme-

Ministrul pe lângă persoana Maj. Sale va fi numit de Maj. Sa.

Ministrul președinte Wekerle — zice foala din care scoatem această veste — încă nu e străin de ideea formării unui astfel de guvern, pentru că în vremea din urmă nu se arată de loc ostil împotriva băncii independente și a mișcării inițiată pentru realizarea ei.

Cancelarul Bülow în Viena.

— 30 Martie.

Ieri cancelarul imperiului german principele Bülow a sosit aici cu trenul de 7.50 dimineața. — L-a primit Tschiersky, ministrul plenipotențiat al Germaniei cu întreg personalul marelui ambasade. — Bülow a sosit însoțit de Plotow, ambasador și de consilierul Schäffer secretar de stat. — Cancelarul a salutat întâi pe Tschiersky precum și pe toți cei prezenți, după aceasta s'a urcat în automobil împreună cu Tschiersky au mers la ambasada Germaniei.

Contele Aehrenthal și soția sa a dat aseară o masă în onoarea principelui Bülow, la care au luat parte afară de Bülow baronul Beck și soția, Wekerle ministru-președinte ungar, Burian și Schönaich miniștrii comuni, contele Paar și Bolfras mareșali de curte, Konrad șef de stat-major, Bienerth, ministru de interne austriac și Zichy Aladár ministru ad latere ungar. Bülow astăzi încă și-a trimis înștiințarea la toate ambasadele de aici.

Vizitele cancelarului.

În decursul zilei Bülow a făcut vizite la următoarele personaje: Aehrenthal, baron Beck, Burian ministru de finanțe, Schönaich ministru de războiu, contele Zichy Aladár, ministru ad latere etc., și-a lăsat apoi cartea la arhiducesele Maria Josefina, Maria Anunciata și Blanca precum și la arhiducele Leopold de Salvator.

La ambasada germană s'a dat azi la ora 1 p. m. un dejener la care au luat parte: principele Bülow, ambasador Tschiersky, contele Liebig, conzul general și Vivenot

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Cronică feminină.

Poezia în viața femeii.

De Marilina Bocu.

A-și alcătui viața ca o poezie aceasta ar trebui să fie deviza femeii, totdeauna.

Suntem »sexul frumos« și atât ni s'a dat ajutorul cu calificarea aceasta măgulitoare încât nu prindem de veste că încet, încet ne știrbim complementul acesta. Străbatând încrezătoare pe calea anilor, femeia s'a alipit cu avânt progreselor, — dezvoltării uriașe a civilizației, curentului aspru vătămător, ce aproape i-a zădărnicit activitatea personală, răpindu-i totdeauna posibilitatea de a lucra ca altădată, cu propriile mâni și în chip poetic, la edificiul vieții sale.

Azi proza mohorâtă a invadat viața femeii, îngreunând pornirile inimoase de altădată, când nimic nu eră povară, pentru că fiecărui îi eră drag lucrul mânilor ei și sporul eră însoțit când însuflețirea crolă din fiecăruia, fie cât de aspru, o ideie frumoasă, o ideie de poezie.

Trebuie să căutăm a restaura dar, în traiul nostru, ceva din vechea virtute a vremurilor vitejești, în cari fiecare, trebuia să aștepte totul din propria-i valoare, numai astfel vom izbuti a răspândi iar poezia în viața noastră de toate zilele.

La greci, cuvântul ce tâlmăcește înțelesul de »tânără fată« vrea să zică, în energia sa primitivă, mică lăptăreasă și se amintește că în familia patriarhală, domnișoara casei, prințesa chiar, avea sarcina de a mulge capra și vacile.

cătoare și mai frumoasă printr'o muncă personală, care este poezia în acțiune, — la o ființă inteligentă și mai ales pentru a ridica oarecum, în rolul lor înjositor, pe bietele femei, pe cari neegalitatea condițiilor, prin forța rosturilor omeniești, le-a osândit să o slujească, întovărășindu-le și interesându-le astfel la viața ei.

Fără îndolală că trebuie să consideri sufletul ei, inima, spiritul, inteligența și chiar corpul ei, ca un fel de grădină care trebuie îngrijită și cultivată, pentru a face din sine însuși o creatură din ce în ce mai desăvârșită.

Trebuie să se înțeleagă însă, că nimeni nu se va înălța cu adevărat, în scara ființelor, decât prin noblețea unei activități devotate în serviciul altuia, uitând scopurile interesate ale unei culturi mai mult sau mai puțin egoiste.

Căci fericirea nu e un bun pe care îl poți atinge căutându-l în mod intenționat, direct și e un reflex, o întoarcere, e o respirație a acelora, cari o radiază împrejurul lor.

Dacă atelierul, bordelul chiar sunt centre de activitate poate mai poetice de cât locuința bogatului, e tocmai pentru aceea că acolo ființa se revelează în adevărata și temelnică sa chemare de muncitoare laborioasă, — străduindu-se totdeauna pentru izbândă desăvârșită a lucrului, frumos, nepipăit și uitând de mâncare ori somn.

Carmen-Sylva în poezia ei »Lucrătoria de dantele« ce bine redă în cele câteva rânduri lipsa crudă și totuși conștiința aceea poetică a muncii:

>Dantelă de dantelă, cu flori împodobită
>Subțire, de paiangini că pare-că ar fi urzită,

conzul german, contele Oppenheimer senior și locotenent Tschiersky feciorul ambasadorului.

Audiența la M. Sa.

M. Sa Regele l-a primit pe principele Bülow în audiență, care a durat aproape jumătate de oră. El a sosit la Schönbrunn la 11 cu trăsura ambasadei germane.

Xran, locotenent-colonel adjutantul M. Sale regelui l-a primit și l-a condus imediat în cabinetul de lucru al Maj. Sale regelui. După audiență care a durat cam 27 de minute, principele Bülow s'a reîntors la ambasada germană.

Wekerle și Bülow.

Ministru-președinte ungar dr. Wekerle, a sosit aici Sâmbătă seara însoțit de secretarul său dr. Bárczy Iván. La orele 11 a mers la castelul dela Schönbrunn unde M. Sa regele l-a primit în audiență, care a durat mai bine de 1 oră.

Intorcându-se dela audiență Wekerle a mers la ambasada germană unde și-a dat cartea de vizită. După aceasta a mers la casa ministerială din strada Bâncel (Bark-gasse) unde a conferat cu Korytowsky ministrul de finanțe austriac, cu Achrenthal, cu Beck ministrul-președinte Austriac și cu Zichy ministru ad latere ungar.

Seara s'a dat o masă la ambasadorul bavarez Tucher în onoarea cancelarului, care la orele 9.40 seara s'a reîntors la Berlin.

Din România.

Alegere. Duminecă a avut loc la Iași alegerea de baiotej pentru un loc de senator la colegiul I. Iată rezultatul:

Alegători înscriși 581; votanți 253; voturi anulate 8.

Di Gr. Bulciu, liberal, a obținut 245 voturi și a fost proclamat ales. Opoziția s'a abținut.

Dela sindicatul ziaristilor. Membrii sindicatului ziaristilor s'au întrunit aseară în adunare generală extraordinară și au discutat și votat regulamentul Casei de ajutor și penziuni al acelui sindicat.

Regulamentul votat va fi supus aprobării consiliului de miniștri, sindicatul fiind persoană morală.

Maximul penziunii a fost fixat la 200 lei, iar pentru ziaristii cu merite speciale penzia va putea fi sporită la 300 lei.

Se vor acorda penziuni ziaristilor cu 25 ani vechime în presă și 10 ani în sindicat.

Adunarea generală va putea acorda până la 150 lei lunar penzie ziaristilor cu vechime de 25 ani în presă și în vârstă de 55 ani la 1910.

Ajutoarele se vor da în caz de boală și de lipsă de lucru.

Din cameră. (Sedința dela 15 Martie.) La redeschidere prezidează dl M. Pherekyde.

Camera admite să se ia în discuțiune proiectul pentru înființarea direcțiunii căilor de comunicație pe apă.

Di I. Procopiu, raportor, dă citire raportului. Proiectul se votează fără discuție cu unanimitate de 68 bile albe.

Di V. O. Morțun depune mai multe credite pe seama ministerului de războiu și a celui de interne.

Di C. Iarca spune că proiectul în discuție nu va aduce o îmbunătățire simțitoare în administrația țării, nu va da o viață comunală, proprie satelor noastre. Oratorul a combătut și proiectul lui V. Lăscar, așa cum fusese prezentat, și combate și proiectul de față.

Viața comunală a fost creată la noi artificial. Oratorul critică modul cum sunt constituite consiliile comunale. Comunele n'au fonduri îndestuate, pentru a efectua lucrările locale, din pricina că ele contribuie într-o parte prea mare la lucrările de interes general ale țării. Și cât timp comunele nu vor avea o situație financiară bună nu se poate vorbi de reformă serioasă. Numărul administratorilor de plasă e prea mare. Oratorul declară că va vota proiectul.

Di M. Orleanu arată că e cu neputință ca autonomia comunelor să se mai desvoalte. Într-o comună rurală, unde aproape nu putem găsi primari cari să știe să cetească, se poate vorbi de autonomie comunală?

Primarul nu e în stare să și îndeplinească toate atribuțiunile, de aceea l-a luat o parte, prin acest proiect. Și bine s'a făcut.

Di Em. Culoglu: Cer cuvântul.

Di M. Orleanu: În Belgia când în consiliu comunal nu e nici un om destoinic, se poate numi primarul prin decret regal.

Dar la noi nici comunele urbane n'au autonomie, fiindcă nu s'au arătat destoinice să și administreze bine finanțele. De 20 ani toate guvernele nu fac decât să restrângă autonomia comunelor, în numele căreia un orator a vorbit două zile la Senat. De aceea felicit pe dl ministru de

interne că a creiat pe notar, un funcționar care va îndeplini cea mai mare parte din actualele atribuțiuni ale primarului.

Notarul, — ca să fie destoinic și să prezinte destule garanții, — trebuie să fie bine plătit. Examenele trebuie să fie serioase. De aceea oratorul crede că examenele pentru obținerea titlului de notar nu ar trebui să se dea la prefecturile de județ.

Oratorul arată avantajile consiliului superior administrativ. Funcționari buni nu pot fi fără stabilitate; căile ferate, poșta, n'ar merge așa de bine dacă n'ar avea funcționari stabili.

Politicianismul trebuie gonit din administrațiunea țării.

Revenind la rolul binefăcător al consiliului superior administrativ, oratorul arată că el va prezenta o serioasă garanție de imparțialitate în judecarea recursurilor administrative.

Oratorul combate idela răspunderii solidare, a comunel pentru incendii, etc. și fixarea de către primar și consiliul comunal a prețului obiectelor de prima necesitate.

Pentruca legea să dea rezultate bune, trebuie aplicată cu imparțialitate; să nu se numească în funcțiuni agenți electorali ci oameni capabili.

Di Take Ionescu: Este foarte adevărată observația dlui Orleanu că de 20 de ani legislația noastră a despolat comunele de diferitele lor atribuțiuni. Comunele nu mai au sub administrația lor nici școala, nici biserica, nici drumurile; ele nu și percep veniturile, sunt un fel de pensionare ale Statului.

Rămăsese un singur lucru comunelor: primarul, — ale cărui atribuțiuni de stat le ia proiectul de lege în discuție.

Nu este de mirare însă că dl ministru de interne a venit cu această reformă. Evenimentele din Martie trecut au arătat că Statul era dezarmat în fața mișcării. S'ar putea face compoturi în întreaga țară, fără știrea Statului.

Oratorul aprobă reînființarea subprefecțiilor, indiferent dacă sunt numiți administratori de plăși. Cel mai însemnat lucru este calitatea subprefecțiilor; pentru asta însă trebuie plătit bine, nu cu 300 de lei pe lună. Eu l-ași plăti îndoit. Același lucru îi spun pentru notari; cu 60 și 80 lei pe lună nu vom găsi notari mai buni decât cei pe cari îi avem.

Să introducă stabilitatea, dar la funcționarii cei mici. De ce nu se introduce stabilitatea prefecturilor? Un prefect conștient de înalta lui misiune, tot bine plătit, e cel mai însemnat factor în administrația țării.

Sedința se ridică la orele 5.40.

Luni va vorbi dl Panu.

»Mi-e frig, mi-e frig de moarte, n'am țol să mă 'nvălesc
»Mi-e foarte și foc nu e în sobă, — e frig de mă 'ngrozesc».

Pentru satisfacția generală, mulțumită unor voine și energii superioare, se poate constata totuși că există un număr mare de femei culte cari nu se sfiesc, ba le e drag chiar, a uni, a armoniza intelectul cu munca de toate zilele.

O bine cunoscută medică, româncă, din București, înfîmii săi o pot ori când afirma e o bucatăreasă prin excelență. Într-o zi găsindu-se în lipsă de servitoare, invită totuși câteva amice la masă promițându-le să le facă un »borș rusesc» și o varză minunată cum știe ea. Dar pentrucă fusese nevoită a face singură și târgurile peței, revenind întârzie cu ordonatul camerelor, astfel că ora fixată vizitelor gratuite, din toate dimineațele, o surprinse cu tulpanul pe cap, ștergând mobilele de praf. Se prezentă două femei întrebând de dna Doctor. Dna fără codire le introduse respectuos în salonul de consultație apoi ieși și reveni, fără șorț, în bluza de medic, zâmbind, scuzându-se că din întâmplare se găsea fără servitoare.

Vă închipuiți stupefacția bietelor femei cari își răsplătită mai târziu, stângăcia, povestind tuturor, particularitatea aceea laudabilă a excelenței Doctore.

De asemeni flicele unui domn ministru, prin excelență aristocrate, bine cunoscute ca emerite menagere, Nici o camerieră și nici un fecior nu aveau voie să se atingă a le face patul sau a aranja mesele, fiind îngăduit a umbra în rostul bufetelor și dulăpurilor decât însăși stăpânele.

Și tot așa. Prințesa României chiar, care se știe pe lângă altele a dat frumosul exemplu și prin aceea că și-a alăptat singură cei patru copii ai săi. Ce poate fi mai frumos ca aceea, când o femeie ori cât de sus pusă e ea, își înțelege menirea și și face din fiecă lucrul, din orice muncă, o plăcere.

Exercițiul carității apoi, la o femeie, poate fi sau o poezie sau o proză simplă. Câte femei cred că se achit conștiințios și laudabil, dacă în bugetul lor fac o parte pentru săraci, cifră abstractă a cărei întrebunțare le sunt indiferente, ba chiar necunoscute și pe care o lasă întâmplărei numai pentru a se conforma datoriei generale de a face pomană cu săracii; și ceea ce-i mai neomenos chiar, de câte ori și aceea înfîmă, fără rămătură aruncată se caută a o trâmbița, numai și numai a se scoate la iveală, dărnicia și filantropia.

Dacă nenorocitul pe care îl ajuți e pentru tine o persoană particulară, a cărei situație îți excită tot interesul, al cărui bordeiu îl cauți, căruia nu nu numai că-l duci parate, dar și din acele mici daruri în natură cari nu-ți dăinuiesc întru nimic și care pentru el sunt un belșug, — nu numai haine și pâine dar și cuvântul care mângăie și întărește zâmbetul încrezător și luminos ce alină, — câtă înălțare sufletească în aceea și câtă poezie în nesocotirea absolută a mărinimiei tale proprii.

Căci înălțarea mizerabilului devine astfel, operata proprie, creațiunea ta chiar, capod'opera mânilor tale și nu există poem în lume care să fie mai frumos, mai divin, ca un om pe care l-ai salvat tu însuși.

Modul de a da valoarează mai mult decât ceace se da și tocmai în modul de a da stă grația poetică a carității.

E un câmp întreg de observație pentru acela ce fac colecție pentru binefacere, în lumea celor cărora le cer sprijinul; de obicei nuanța pe care o întâlnesc mai mult e ofranda rece și strictă ce pare că vrea să se scuture cât mai repede de inoportunitatea solicitatorului.

Poezia nu-i decât o formă, dar preocuparea estetică a formei atrage pe aceea a fondului care îi este substanța și sprijinul.

Să fim dar, poetele vieții noastre, să ne-o întocmim armonios ca pe o operă de artă și printr-o consecință logică necesară îi vom da o valoare solidă; să căutăm a face frumosul și vom face binele.

Să iubim frumosul în toate manifestațiile sale senzibile; natura frumoasă, creaturile frumoase ale bunului Dumnezeu, marea, munții, pădurile, florile, simbolul unor lucruri veșnic vechi și totuși noi.

Să iubim versurile frumoase, muzica frumoasă; tablourile frumoase, statuetele frumoase, mobilele frumoase dar mai ales să iubim frumusețile morale cu toate rezumate în cea dragoste caritabilă, fără de care artistul el însuși ocupat de propria sa perfecționare, ar uită tocmai lucrul esențial, — ar lăsa să subziste egoismul, nimicitor al binelui și frumosului, s'ar ridică în orgoliul și vanitatea sa proastă ca un arbore sterp. De ar fi el stăpânul tuturor artelor sau științelor, al tuturor artelor sau științelor al tuturor limbilor, glasul său s'ar asemăna cu țimbala care răsună.

(Sedința dela 30 Martie 1908).

Prezidează dl. Em. Porumbaru, vice-președinte. Sedința se deschide la orele 250.

Dl. Toma Stelian, ministrul justiției, depune proiectul de lege contra trusturilor arendășești.

Dl. I. Malla adresează dlui ministru de Interne o interpelare asupra crizei de servitori.

Cine agită ?

S'a făcut odată și în Ungaria o dreptate: Tribunalul din Arad a achitat în Joia trecută pe învățătorul *Nicolae Magier* din Vidra, acuzat de agitație în contra ideii statului național maghiar și a nației maghiare. Atâta a mai trebuit numai ca fițițele arădane, cu deosebire, să și iasă din sărite și să se năpustească chiar și asupra tribunalului pentru că acesta ca for independent a adus verdict de achitare pentru învățătorul Magier.

Tonul atacului acestuia al presei din loc îl ține în locul prim »Függetlenség«, care în năcazul ei cel mare, își varsă tot venitul într'un prim-articol de azi, iscălit de un oare-care M. H.

Intenția e vădită. Prin plânsetul lor cei dela »Függetlenség« sperază că vor influența asupra Tablei regești, unde procurorul a dat apelată în contra achitărei.

Ceeace te revoaltă mai mult e faptul că acești șovinști întortochiază în chipul cel mai tendențios orice știre referitoare la noi și cearcă să ne ponegrească și înfățișeze într'o culoare întunecată, deamă numai de cel mai barbar popor din Asia.

Iată anume ce scrie »F—g« în prim-articolul său de azi despre cazul de agitație a învățătorului Magier:

»Învățătorul Ioan (noi îl știm Nicolae) Magier din Halmagiu (ba Vidra) cu ocaziunea unei întruniri naționale românești a aruncat următoarele cuvinte înțelepte, agitatorice în urechile locuitorilor: — Noi, românii trebuie să luptăm cu toată puterea ca România să se extindă peste întreg Ardealul și dacă am cuprins Ungaria până la Arad, atunci sângele va curge ca în 48. Vom măcelări toți ungurii, cum au făcut atunci străbunii noștri cu familia lui Hollakys«.

Întru aceea trebuie să știi să cheltulești cu o mână liberă fără a te gândi vre-odată la profitul real sau apropiat; risipa în felul acesta nu e nici-odată de condamnat și nu trebuie să se impute bunăoară bogăției, risipa simțuozității și luxului obiectelor de arte frumoase.

Frumosul e cântecul sufletului și fiecare și-l instrună după puteri și mijloace. Insuși bunul Dumnezeu ne dă o pildă măreață, risipind în flece seară atâta bogăție de podoaibă, în minunata inutilitate a stelelor nenumerate.

»Iată mai mult de trei sute de denari pierduți! murmură niște utilitari posomorâți, văzând o femeie credincioasă care fărămă pe fruntea și pe părul Mănuitorului, un vas scump de alabastru ce conținea un parfum foarte fin. Dar Isus le răspunde cu vocea sa, foarte dulce:

»De ce o îndurerați? Ea a făcut-o pentru mine. Mi-a parfumat dinainte trupul pentru înmormântare«.

E frumos să-ți împlinesti totdeauna datorile, dar cu cât mai sublim e să și desăvârșești menirea în chip înălțător, sufletește și trupește, astfel ca să se îndeplinească cuvântul plin de farmec, ce dă înălțare femeiei, intruchipând-o ca

Cetitorii noștri cunoscând prea bine cuvintele rostite de dl. Magier în glumă, într'un restaurant, în prezența a 10 persoane numai, pot vedea clar câtă minciună și perverșitate cuprind șirele de mai sus ale ziarului unguresc.

Patriotul se năpustește apoi asupra tribunalului și întreabă ce l-a îndemnat ca să achiteze pe un »valah care a îndemnat pe alții la sdrobirea totală a unguștilor pașnici și iubitori de ordine« ?

Întreabă cum de tribunalul n'a agitație în cuvintele învățătorului Magier, când procurorul a avut motiv ca să ridice acuza în contra lui și termină:

»Legea pedepsește aspru pe cel ce omorâ; cu pușcărie și spânzurătoare. Ecept une se face numai, când ucigătorul e un daco-român tar jertfa un — unguș. Atunci nu trebuie să se teamă. Asta e permis«.

»E permis mai cu seamă că se team de Björnson și de învățătorul Magier și de groază să nu l'ajungă soarta familiei Hollakys l-au făcut pe voie (adică jurați tribunalului N. R.) voevodului Magier«.

»Credem că tribunalul din Arad n'a voit o asta. Dar a trebuit să știe că verdictul acesta de achitare deschide noui zăgazuri nepuținții naționaliste«.

Dacă noi am scrie în chipul acesta despre verdictul unei judecătorei ne-am alege cu osânde grele în temniță și bani. Încât pentru insușele calomniatoare adresate nouă în articolul amintit mai sus precum și tonul agitatoric din întreg cuprinsul aceluia articol — știm — procurorul va închide ochii.

Numai noi agităm.

Din străinătate.

Călătoria părechei imperiale germane. Din Veneția se telegrafează, că împăratul *Wilhelm* și împărăteasa *Victoria Augusta* au părăsit orașul ieri după amiază pe bordul yachtului *Hohenzollern* în bubuiatul salvelor, în strigătele necontentite de ura! ale marinarilor de pe vapoare și între

încarnația frumosului, grației, cuminenței, armoniei.

Să nu ne rușinăm a hrăni păsările, dobitoacele, căci ne e dat, să nu ne știm a ne curățăm căminul, căci mulțumirea noastră acolo trebuie să fie și să ne veselească munca grea chiar, căci răscolind pământul sămânăm beșugul traiului nostru, de unde putem culege roadele bucuriei adevărate, — să nu ne întunece nici-odată grija că ne coborâm prin muncă, călcând spinii prejudețiilor false, jertfim, nimicind răul, dar tocmai jertfa înaltă și femeia trebuie să nu uite a fi sus cu inima!

C u g e t ă r i .

Să ne deprindem a ne înfrână nădejdiile nebune și a pune năzuințele nesocotite, cari se avântă în viitor, marghai nestrămutate, așa ca să așteptăm totul mai de grabă dela noi decât dela noroc.

— Surguniriile și nenorociriile au ajuns și ele câte-odată se fie de folos.

ovațiunile însuflețite ale mulțimei. Yachtul *Hohenzollern* e însoțit în drumul său spre Siracuză de încrucișătorul *Hamburg*, de vaporul poștal *Sleipner*, de vaporul marinei italiene *Francesco Ferruccio* și de patru torpiloare. Timpul e admirabil.

Regele Eduard în Ischl. Din Londra se anunță că regele Eduard, pe-a începutul lui August — înainte de a se duce la cură la Marienbad — va cerceta pe împăratul Francisc Iosif și l va felicita la jubileul de 60 ani de domnie.

Sultanul și regele Italiei. Sultanul a dăruit regelui Victor Emanuel prin ambasadorul Italiei la Constantinopol Imperiali, care și-a luat concediu, o vază de porcelan, care e din fabrica dela Yldiz și totodată îi trimite o amicală salutare regelui.

Revolta flotei rusești înăbușită. Din Sebastopol sosesc vești serioase la ministerul de Interne, în cari se zice, că poliția secretă din Sebastopol a descoperit un plan de revoltă, pus cu mare îngrijire la cale de flota din Marea Neagră. O mare parte din complicii au fost deja prinși. Deșinerile continuă. Planul conjurațiilor a fost, ca să arunce în mare pe ofițerii și comandanții vaselor panțerate, când acestea vor ieși din port, apoi să îndrepte vasele contra orașului și să-l bombardeze. În timpul acela eră pusă la cale o răscoală în oraș. Conjurații voiau în învâlmășala aceea mare să prindă și se omorâ pe marii funcționari ai administrației militare și pe ofițerii superiori, ca revoluționarii se poată ocupa orașul. Tot un asemenea plan a fost pus la cale și în Vladivostok. În Sebastopol a fost zărnicit planul, pe când în Vladivostok se agită mai departe.

Părechea prințiară bulgară în Sofia. Din Sofia se anunță, că în prima Aprilie prințesa Eleonora își va ținea întrarea serbătorească în capitala Bulgariei. Cu această ocaziune, consiliul orașănesc face deja mari pregătiri pentru ca primirea să fie cât se poate de măreață și serbătorească.

Roosevelt și trusturile. O telegramă ne-a relatat modul cum dl. Roosevelt, președintele Statelor-Unite, s'a exprimat asupra trusturilor într'o convorbire pe care a avut-o cu un ziarist parizian, care actualmente se află la N. Y. York.

Iată în întregime declarația făcută de președintele Statelor-Unite:

»Nu sunt un adversar al îngrămădirii de capitaluri cari sunt tot așa de necesare progresului omenesc ca și îngrămădirile de mașini.

Nu sunt un dușman al trusturilor.

Dimpotrivă: sunt dușman al dușmanilor trusturilor.

Căci cei mai răi dușmani ai trusturilor sunt demagogii și demagogul, oricare ar fi forma sub care s'ar dovedi, n'are adversar mai înverșunat decât mine.

Dar eu sunt și trebuie să fiu gardianul neduplicat al legii.

Ori, în această țară, în care totul merge cu pași de uriaș, s'au văzut mari campanii financiare, s'au văzut trusturi dobândind o putere așa de formidabilă, că ele au crezut că pot să sdrobească legea sub greutatea forței lor.

Eu n'am voit însă să îngădui aceasta niciodată și de aci s'a pornit războiul.

Lupta nu i pornită contra tuturor marilor campanii financiare; ea e pornită numai contra celor cari sunt în revoltă față de legea.

Când am vorbit de rău făcători bogăți, n'am vorbit niciodată de toți finanțarii sau milionarii; am vizat numai pe acei, cari contravin cu îndrăzneala legii și e dreptul meu acesta, căci bogăția, cași sărăcia, nu l o scuză pentru violarea legii«.

Toate damele se facideal de frumoase

prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adeverește nenumăratele crisori de mulțumită.

Face să dispară roșăța feței, pistruiile, petele de ficat ștoate necurătenile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyosztár — — Makó Ujváros — —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —

Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin poștă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția igienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

Starea regelui Manuel. Din Magdeburg se telegrafiază: ziarul »Magdeburger Zeitung« i-se scrie din Lisabona, că starea regelui Manuel cu toate desmințirile ce se dau, este gravă. Cu ocazia atentatului regele Manuel a fost rănit de un glonte otrăvit.

Acțiunea Angliei în chestia macedoneană. O telegramă din Londra dă conținutul cărții albe despre chestia macedoneană. Partea primă cuprinde propunerile Angliei cu privire la Macedonia, apoi arată urmările serioase, care rezultă din credința aceea, că concertul european nu-i în stare sau nu vrea să pună capăt situației critice din prezent.

În carte se mai propune, ca plata guvernatorului să o garanteze puterile, ca astfel guvernatorul se fie independent de guvernul din Constantinopol. Mai departe propune reducerea radicală a trupelor turcești din Macedonia, iar suma cruțată în felul acesta să se verse pentru creșterea instrumentelor materiale în noua ordine de guvernare și pentru folosirea în scopurile integrității Macedoniei. Secretarul de stat Grey în telegrama dela 3 Martie c. își exprimă părerea de rău, că puterile nu sunt în poziție să reducă numărul trupelor.

La răspunsul Austro-Ungariei și Rusiei, că momentele de față nu sunt potrivite pentru noi proiecte, zice Grey, că situația Macedoniei e așa fel încât e necesară o intervenție energetică și cât mai de grabă. O trăgănare până la un timp oarecare, ar fi în toate privințele potrivită pentru ca stările anarhice să fină și mai departe, ar aduce puterilor împătări grave că ele consimt cu acțiunea bandelor din Macedonia.

Zola la Pantheon. Paris. Clericali sunt foarte încântați de atitudinea guvernului față de sărbătorile în onoarea lui Zola.

Știrea că ministrul Viviani va asista în ziua de 5 Aprilie la inaugurarea monumentului Zola la Suresnes se desminte.

Consiliul comunal din Suresnes a amânat desvâlirea monumentului.

Această amânare precum și faptul că aducerea rămășițelor pământești ale lui Zola la Pantheon a fost amânată a produs o impresie neplăcută în rândurile adoratorilor marelui luptător pentru adevăr și libertate.

Partidul radical este foarte nemulțumit și arată că după moartea lui Bertoulon primirea corpului său la Pantheon a trecut într-o singură oră prin cameră și senat și a doua zi proiectul de lege a fost publicat în gazeta oficială.

Acuma guvernul declară că nu poate face partea legislativă a solemnităților în curs de o săptămână.

Partidul radical cere guvernului că mai bine să declare că chestia transportării corpului lui Zola la Pantheon îi este neplăcută, decât să pre-lexteze greutatea.

În ce privește declarațiunea lui Montebelo că în ziua când Zola va fi adus la Pantheon, va scoate de-a-olo rămășițele pământești ale strămoșilor săi pentru a le înmormânta la cimitir, primul ministru Clemenceau a răspuns că scoaterea corpurilor dela Pantheon nu se poate face decât în baza unor proiecte de legi elaborate de guvern și că guvernul nu găsește motiv cu acest prilej.

Nouii asasinate grecești. Prințre tineretul româno-macedonean din capitală se observă o vie agitațiune provocată de vestile alarmate ce pe fiecare zi primesc dela părinții și rudele lor din Macedonia.

Cu schimbarea regimului din România guvernul liberal, după cum se știe, încetul cu încetul a revocat toate măsurile de represalii aplicate contra grecilor de guvernul conservator. Se credea că această atitudine, a guvernului român mai mult decât binevoitoare, va influența în bine asupra cercurilor conducătoare grecești și astfel va provoca o reacțiune nu numai spre ameliorarea relațiilor dintre ambele țări, dar și spre prășirea acțiunii criminale a bandelor grecești, ac-

țione ce fusese îndoită în urma represaliilor guvernului român.

Să credea chiar până acuma că atitudinea guvernului nostru a și avut efectul dorit. Cu toate acestea, din cele de mai jos, se va vedea că n'a fost decât o simplă iluzie. În adevăr până acuma a fost un fel de armistițiu. Mai toată iarna n'am avut de înregistrat decât prea puține victime. Aceasta însă din cauza iernei care nu prea permite bandelor accesul în Macedonia.

Cu sosirea primăverii însă, bandele grecești au sosit și ele, iar numărul victimelor românești a început să crească.

În mai puțin de o lună, am avut de înregistrat mai mult de cât vre-o 10 victime românești.

Dar se vede că nu a fost decât un început, căci încă azi ne-a sosit vestea unor noui asasinate.

Acum șase zile, doi români macedoneni, anume Nacu Liga și Zissu Dinischlotti, amândoi de meserie chirurși, se duceau, cu o caravană încărcată de mărfuri, de la Salonice la Vodena.

La vre-o câteva ceasuri apropiere de Vodena, chirurșii români se văd deodată încunjuși de o puternică bandă grecească. Nici una, nici două bandiții îndreptă puștile spre dâșii și îi întreabă ce sunt. La răspunsul lor că sunt români, bandiții trag asupra lor, și îi culcă la pământ grav răniți. Nu se mulțumesc însă cu atât, ci ca să-i extermineze mai repede îi măcălăresc cu iataganele.

Din întâmplare unul din băieții de cari erau însoțiți rămăsese cu calul ceva mai în urmă. La zădărnici încercări de apropiere pe cât îl era posibil și văzând pericolul cel așteptat a dat plințeni calului și a ajuns la Vodena, unde a dat de știre autorităților.

Aceste noui asasinate au umplut de groază populația românească, care credea că va scăpa de iataganele grecești. Victimele lasă în urma lor numeroase familii peritoare de foame.

Acestea sunt declarațiile ce le-a făcut un român macedonean.

NOUȚĂȚI

ARAD, 31 Martie n. 1908.

— **Decorati pentru încheierea compromisului.** Din Viena se telegrafiază că, ministrul-președinte Wekerle cu ocazia audienței de Duminică a putut obține distincțiuni pe seama mai multor bărbați politici maghiari. Anume: Ministrul de comerț Kossuth Ferencz a obținut ordinul cel mare »Leopoldian«. Darányi Ignác, ministru de agricultură pentru bunele servicii făcute mușămire în scris din partea M. Sale regelui.

Popovics Sándor și Szerényi József au fost numiți consilieri intimi ai M. Sale regelui.

Secretarul de stat Mezősý Béla, însă a primit ordinul »Leopoldian« cu crucea mijlocie.

Consilierul ministerial Ottlik Iván a fost numit secretar de stat.

»Népszava« de azi luând notă despre aceste decorații scrie: »Kossuth Ferencz primește o mare decorație austriacă și pe de-asupra și o scrisoare de mulțumire. Ordinul Leopoldian l-a înfilițat Franciscus Imperator Austriei, și șade bine pe pieptul fiului lui Kossuth Lajos, detronizatorului casei de Habsburg«.

— **Târgul mare de primăvară din Arad** se va începe în 3 Aprilie n. a. c., iar cel din Chișineu va fi în 3 și 4 Aprilie.

— **Baronul Rauch banul Croației și ziarul »Pokret«.** Numărul de ieri al ziarului »Pokret« ce apare în Agram aduce următoarea descoperire senzațională despre banul Rauch: Baronul Rauch are datorii la institutul regalitar agrar din Zagreb 520 mii de coroane. Această descoperire este senzațională, deoarece banul Rauch este pus sub supraveghierea guvernului croat. Este interesant, că după numirea și întărirea sa

ca ban al Croației, pe șeful de secție Crnković l-a numit de comisar al numitei bănci!

— **Domnul dr. Iancsó Benedek,** profesor gimnazial în Budapesta, a fost încredințat din partea dlui ministru de culte și instrucțiune publică cu vizitarea școlilor populare din comitatul Sibiuului, pentru a studia metoda de propunere și rezultatele obținute cu privire la limba maghiară. (»Telegraful«).

— **Nou tren accelerat.** Pe linia Budapesta-Fiume se va introduce cu prima Maiu n. c. un nou tren accelerat (al treilea), care va pleca din Budapesta la orele 9 seara și va sosi în Fiume dimineața la 10, iar din Fiume va pleca la orele 10.40 seara și va fi în Budapesta la orele 12.15 din zi.

— **Comună românească pustită de foc.** Alături de comuna românească Poplaca (lângă Sibiu) a fost pustită de un mare incendiu. Cincizeci de case au ajuns pradă flăcărilor.

Până acum cauza incendiului e necunoscută.

— **Vapor scufundat în Dunăre.** Sâmbătă seara dupăcum se anunță din Zemlin, s'a întâmplat o nenorocire pe Dunăre. Vaporul de pasageri »Margit« al societății austro-ungare s'a scufundat din cauza ciocnirii cu vaporul sârbesc »Maciva« lângă Semendria. Vaporul a fost lovit în coastă și imediat a început să se scufunde. O mare spaimă i-a cuprins pe pasageri, dar din norocire nici unul nu s'a înecat. Când îndată le au venit în ajutor vaporul »Tisza Kálmár« și cel sârbesc »Tar Nicola«. Pasagerii între cari erau și elită sârbească și maghiară, au fost transportați la țărm pe luntri.

— **Crucea Papei de benedictiune.** În Viena profesorul școlii de stat de gravuri și medalioane »Rudolf Marschal« fu însărcinat din partea Vaticanului cu întocmirea modelelor artistice pentru crucea de binecuvântare a papei Pius întru memoria jubileului de cincizeci de ani de preoție a sântității sale. Crucea e menită s'o poarte cel decorat cu ea pe piept. Ea atâră de o pantică cu colorile papale — galben cu borduri albe. Crucea benedictiunii va fi de mărime diferită făcută din aur, argint și bronz. În mijlocul crucei se află un medalion cu chipul papei în relief. Toți cardinalii vor primi această cruce drept dar personal.

— **Prințul de Abruzzo despre călătoria sa.** Zilele trecute Prințul de Abruzzo în reînțoararea sa din America a sosit la Londra și s'a dus la ambasada Italiei. Acolo a spus următoarele înaintea unui ziarist:

Despre logodna mea nu pot să vă spun nimic hotărât. Comunicatul referitor la aceasta îl voi da publicității în Italia prin presa italiană. Numai atât pot spune, că rolul meu de cercetător geografic s'a isprăvit pentru că nu mai sunt tânăr. Mă indispuie împrejurarea, că într'atâta mă prigonește cu înșel, și faptelor mele le atribulesc o atât de mare însemnătate.

Cât privește moștenirea tronului italian eu sunt numai a noua ramură și mi e indiferent dacă voi mai ajunge vre-o dată urmaș de tron sau nu. Mi ar plăcea cu mult mai bine, dacă pe mine m'ar privi lumea de un simplu om privat.

— **Statistica teatrelor arse.** Din incidentul arderei teatrului din Boartown un ziar englez cu ocazia aceasta într-o statistică mai mică ne comuniă nenorociri de felul acesta. În 1881 a ars teatrul din Nizza, căzând pradă flăcărilor și 250 de oameni. Tot în anul 1881 în luna lui Decembrie a ars teatrul Ring din Viena, și cu ocazia aceasta au pierit în flăcări 470 de oameni. În 1883 a ars teatrul din Moscva având morți 300 cu câteva zile mai târziu a ars circul Feroși din Bardișev având morți 325, tot 1883 în luna a ars teatrul din Dervio având morți 50 și teatrul Govi Sanuli din Tokio cu 75 de morți. Urmează apoi în 1886 teatrul din Ninivelly (India) cu 100, în 1887 opera comică (Paris) cu 77, teatrul Exter cu 200 de morți. În 1888 teatrul din Oporto (Portugalia) cu 170 de morți 1894 teatrul din Milwaukee, cu 76 de morți, în 1896 circul din Jekaterinoslav cu 49 de morți în 1897.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás măestru de monumente și pietre de cimitir.

Fabricație proprie din marmură, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25. Căcancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662. Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpartak.

Teatrul din Kanton (China) cu 230 de morți și »bazarul de binefaceri din Paris« cu 124 de morți. Afară de aceasta în statistica ziarului englez nu sunt însemnate nenorocirile mai mici, cărora le-au cazul jertfă dela 50 de oameni în jos.

— **Clocnire sângeroasă.** În Madisonsguare (Statele-Unite, ținutul New-York) s'a clocnit o trupă de 150 de polițiști cu 10.000 de muncitori demonstranți. Demonstranții au aruncat o bombă omorând 21 de polițiști. Atentatorul a fost rănit mortal. Sau făcut mai multe arestări.

— **Vărsare de sânge în Armenia.** Tradarea unui armean a produs o mare vărsare de sânge în Van (Armenia). Spionul, un armean care se chemă David, și-a procurat și a estradat lista comisiei revoluționare armene autorităților turcești. Armenii aflând de tradare l-au atacat pe trădător răbindu-l. Din cauza aceasta jandarmii turcești precum și populația mohamedană fanatizată de autoritățile turcești, au atacat pe armeni: 33 au fost omorâți, 7 răniți grav iar 25 au dispărut. Numai intervenția energică a consulilor a putut împedea pe mohamedani dela măcelărire.

Prin intervenția diplomatică, Sublima Poartă a lansat știri liniștitoare. Situația cu toate acestea este atât de schimbăcioasă, încât guvernatorul a fost silit a trimite la fața locului opt batalioane de soldați.

— **Defraudare de 11 milioane în America.** Din New-York se telegrafează că în Pittsburg s'a dat de urma unei mari defraudări. La banca Farmer din amintitul oraș s'a descoperit o defraudare de 11 milioane. Au fost deținuți cassarul Reiber și un contabil cu numele Jung. Din cercetările făcute, s'a constatat că acești doi indivizi au defraudat la olaltă 11 milioane de dolari din cassa băncii.

— **Descoperiri senzaționale în Foru Roman.** Profesorul Boni conducătorul săpăturilor ce se fac în Forul Roman și pe muntele Palatin zilele trecute a dat descoperiri prețioase. În săpăturile făcute în apropierea arcului de triumf al lui Titus învățatul profesor a dat de fundamentul unei zidiri, despre care se crede atât pe baza cataloag topografice cât și a inscripțiilor vechi ca nu-s altceva decât ruinele bisericii *Iupiter Stator*, ridicată sub Romulus pe Via Summa Sacra și mai târziu restaurată din nou sub împăratul Augustus. Acesta e locul, unde senatul roman s'a adunat de atâtea ori și pe locul acesta și-a ținut odinioară Cicero vorbirile sale detunătoare contra lui Catilina. În decursul săpăturilor au ajuns la lumina zilei o multime de vase de metal și alte relievi prețioase.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărat ca adevărat bune în contra plastruilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețului unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tómay Imre și Wachsman n Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

Felurimi.

Femei curajoase. Ne aducem aminte de curajul dovedit de regina Amalia cu ocaziunea atentatului din luna Februarie, când cu corpul său a acoperit pe fiul său Manuel de gloanțele anarhiștilor. Această prezență de spirit nu este unică în felul său.

Mai memorabil decât atentatul dela Lisabona a fost atentatul comis de anarhistul Orsini în contra lui Napoleon al III-lea. Acesta s'a întâmplat în 11 Ianuarie 1858. Napoleon a mers normal la teatru unde se predă chiar pentru prima dată bucată »Argiere«. Împărăteasa l-a rugat pe Napoleon să meergă direct la teatru, acesta însă a voit mai întâi să între puțin la operă. Au fost aproape de operă, când Orsini a aruncat o bombă sub trăsura împărătească. După explozarea un om îmbrăcat în negru cu cuțit în mână a voit să se urce în trăsura. Împărăteasa s'a speriat, dar într'un moment a apărut cu corpul său pe împăratul. Frica a fost degeaba deoarece cuțitul s'a împănțat în cei doi Alessandri, cari pretutindeni au însoțit familia imperială. După atentat familia imperială și-a continuat drumul spre operă.

Împăratul a primit rane mai mici și a însăngerat toate hainele împărătesei.

— Curajoasă femeie a fost și principesa Maria Sofia, soția regelui Francisc al II, ultimul rege al Neapolului. Dinaintea armatei lui Garibaldi regele a fugit în Gaeta, unde după o rezistență mai mare a trebuit totuși să se predea lui Garibaldi. În zilele de luptă regina îmbrăcată în haine militare a luptat alături de regele ei, asemenea unui soldat de rând. Ziarele de atunci l-au dat poza în haine militare cu pistolul într'o mână iar cu sabia în cealaltă.

Spre sfârșite...

— Ședința dela 31 Martie a Dietei. —

— Prin telefon. —

Presidiază Justh și apoi Návay. Dintre deputații naționaliști sunt de față: V. Damian, Dr. V. Lucaciu, Dr. I. Maniu, Dr. St. Petroviciu, Dr. I. Suci, Dr. M. Hodza, Dr. A. Vlad, M. Bella, Fr. Szkicsák și Dr. St. C. Pop.

La ordinea zilei e discuția asupra articolului I. al proiectului de revizuire.

Dintre români vorbește cel dintâiu Dr. St. C. Pop, care combate articolul și propune mai multe modificări cerând imprimarea acestora.

Majoritatea însă respinge.

M. Bella deasemeni vorbește contra articolului I., arătând că el este redactat într'o limbă unghurească cât se poate de ridicolă.

Dr. A. Vlad (întrerupând): Trebuie tradus în unghurește! (Mare ilaritate).

M. Bella termină propunând mai multe modificări, pe cari însă majoritatea le respinge.

Bozóky Árpád după vorbește timp mai îndelungat în contra articolului I. face mai multe propuneri și amendamente, cerând ca aceste să se imprime, ceace însă majoritatea respinge.

Dr. M. Hodza, arată că și revizuirea aceasta a regulamentului nu are alt scop decât să ajute crearea unei noi instituțiuni proprii, a crea și consolida o nouă tabără de mameluci. (Aplauze îndelungate între opoziție.) Dr. M. Hodza propune numai puțin decât 164 de modificări. Când notarul duce teancul să le citească e o mare ilaritate în camera întreagă.

Dr. I. Suci ține o lungă și documentată vorbire pără la stârșitul ședinței combatând punct de punct acest articol și propunând mai multe amendamente pe care însă majoritatea le respinge.

Dela clubul parlamentar.

— Prin telefon. —

Budapesta, 31 Martie.

Clubul parlamentar al naționalităților roagă stăruitor pe toți deputații naționaliști, cari nu sunt în capitală să se prezinte de urgență la ședințele dietei. Discuția asupra articolului I se termină într'o zi-două și după o luptă atât de energică, e datorie de onoare a cere votare nominală. Credem că nu este o pretenziune prea exagerată ca membrii clubului să vină de urgență la club și să stea trei-patru zile în număr complet la ședință, ca astfel partidul naționalităților se fie în poziție a termina cu demnitate lupta. Responsabilitatea în caz de nesucces avem să o atribuim acelor membri ai clubului, cari în momentele acestea nu și-au îndeplinit datoria.

Ultime informațiuni.

Comisia de imunitate. Budapesta, 31 Martie. Comisia de imunitate a suspendat azi dreptul de imunitate al deputaților naționaliști dr. Skicsák, dr. M. Ivanka și Juriga pentru agitațiuni contra naționalității maghiare, iar alui Richard Zanella (italian) pentru duel.

Procese politice. În 24 Aprilie a. c. se va debate înaintea curții cu jurați din Presburg procesul de calomniare intentat de contele Tisza István ziaristului socialist Weltner Mór. Desbaterea va ține patru zile. Tot acolo se va pertracta în 4 Mai un proces de »agitație« al preotului slovac Andreiu Hlinka, care acum se află în temnița din Seghedin.

Lueger la Abbazia. Fiume, 31 Martie. Lueger a sosit azi aici. Deși eră de dimineață un număr public l-a așteptat în gară și l-a făcut manifestațiuni de simpatie.

Biurul clubului naționalităților a chemat azi telegrafic la Budapesta pe toți deputații naționaliști cari lipsesc dela ședințele dietei.

Întâlnirea principelui Nichita cu împăratul Germaniei. Veneția, 31 Martie. Principele Nichita al Muntenegrului s'a întâlnit ieri pe yachtul »Hohenzollern«, cu împăratul Wilhelm.

Economie.

La ministerul domeniilor din România s'au primit numeroase telegrame din țară prin care se anunță că timpul se menține pretutindeni frumos.

Vegetația a început să revie iar sămănăturile sunt admirabile.

Convenția de pescuit pe Dunăre, încheiată între România și Serbia, va fi votată imediat ce se va sfârși la Cameră discuția asupra proiectului pentru modificarea legii de organizarea a comunelor rurale.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 13 Martie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ :

Orău pe Apr. 1908 (100 kg.)	22 80—22 82
Secară pe Apr.	20 86—20 88
Ovău pe Apr.	14 50—14 52
Căcuruz pe Mai 1908	12 98—13,—

INCHEIEREA la 4 ORĂ :

Orău pe Apr.	22 70—22 72
Secară pe Apr.	20 68—20 70
Ovău pe Apr.	14 48—14 50
Căcuruz pe Mai 1908	12 96—12 98

Poșta Redacției.

P. E. Papp. Acasă toate-s bine.

Poșta Administrației.

Nicolae Balan. Blașaleu. Am primit 12 cor. ca abonament până la 1 Aprilie 1908.

T. Givulescu. Radna. Am primit 24 cor. ca abonament până la 1 Martie 1908.

Gerge Manescu. Straja. Abonamentul dv. e plătit până la 1 August 1908.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor proprietar George Nichin.

FRANZ JOSEF
APA PURGATIVA CEA MAI BUNA DIN
APELE PURGATIVE.

**Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inimă română**

Numai dela comercianți români să cumpărăm
Cine va cumpără în anul acesta (cel puțin de 5 ori) dela comerciantul român: **A. Degan din Fiume (Postafiook Nr. 163)** va primi de anul nou un călindar românesc de părete gratis!!

Așa un călindar frumos nu a mai apărut încă acum. Pentru cei interesați amintim, că conține un Bloc (carte) cu 365 foi în care se află toate sărbătorile noastre. Va avea și o corfă frumoasă pentru epistole sau lucruri de mână și pe deasupra, reprezentată în pictură artistică și portul Fiume.

Acest calendar împodobește ori-și-ce salon deci recomandăm să nu lipsească din nici o casă românească.

Cereți pretcurent românesc gratis! Degan trimite (franco) în un pachet de 5 kgr. și mai multe mărunțișuri.

Mulți îi laudă cafeaua cea bună, care costă 1 kgr. numai 1 fl. 20 (2 cor: 40), apoi cea aromatică, Portocale dulci în corfă de 5 kgr. Ciocoladă, «Aparat pentru fertul laptelui tare practic». Mandule, Sardine, Stafide etc., pe cari la el în totdeauna le aflăm proaspete și cu prețul cel mai ieftin. Cei mai de frunte români comandă dela el. **Faceți comanda de probă frați români și vă veți convinge.**

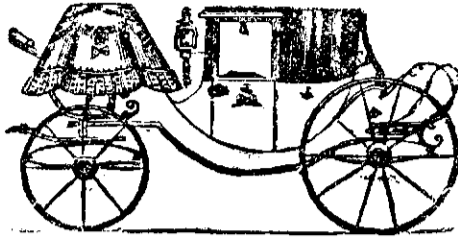
Scrieți românește!

ANUNȚURI

Primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate.

Mirko Ferencz

fabricant de trăsuri.

TEMESVÁR (Jozsefváros).
Fröbel ut 13.

Ține în depozit trăsuri noi și reparate. Primește orice lucru în bransa lui, așa d. e. lucrări de faur—rotar, șelar și văpsitorie, cu prețuri estine.

Rugăm a observa firma!

Cumpăr

cu prețul cel mai ridicat și vând dela domni haine bărbăteșii folosite, blăni de călătorie, mobile folosite, casse „Wertheim“, dulap de ghiță, unelte de călărit, hamuri, puști și fere vechi, precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi de la licitație luate, 500 bucăți de stofă fină pentru haine cu 5 și 6 fiorini pentru un costum.

Localul prăvăliei mele din Maiu este strada Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de mobile se află pe Árpád-tér nr. 5 în colț (în casa bisericii izraelite)

După dorință merg și acasă și în provincie chemat print'o carte poștala.

Cu toată stima **IULIU HERZFELD.**

Czernoczky Mihály

magazin de ghete.

pentru dame și bărbați.

ARAD, Kossuth utca 67.

Fabricație proprie.

Prețuri ieftine.

Ghete de șevro pentru domni	12-40	cor.
» » box	11-60	»
» » șevro cu bumbi p dame	10-90	»
» » cu șirete pentru dame	9-60	»
» » box cu șirete p. dame	8-30	»
» » pele de vițel p. dame	7-60	»
Jumătăți de șevro brun	9-00	»
Jumătăți de șevro	7-60	»
Jumătăți de căprioară	6-40	»
Ghete tari de muncitori dela	7-—	cor.
Ghete de copii dela	3-—	cor.

Gratis!

trimit oricui

cine se adresează la mine, catalogul de pețur care a apărut de curând despre

ciasornice

de prima calitate

și bijuterii, ciasornice

bine regulate remon-

toir cu 5 coroane 60

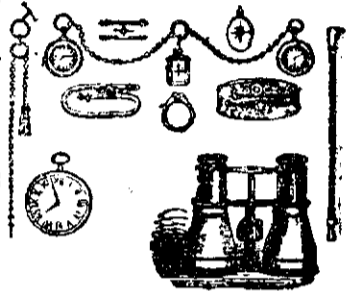
fil., un ciasornic de terzit perfect cu 2 cor. 90 fil.

Cadouri mari de Paști!

Győző Brucker Nándor és Társa

măiestru de ciasornice.

Győr 75.

MAȘINI DE VORBIT

GRAMOFOANE

de la 7 coroane în sus.

Cea mai ieftină sursă de a se procura în Ungaria și România. Inregistrații de cânt și muzică, cele mai celebre cântări ale României, muzica militară și lăutari. Soluri de concert, monologuri, cupluri ș. a.

Correspondență în orice limbă.

Nouii plăci românești!

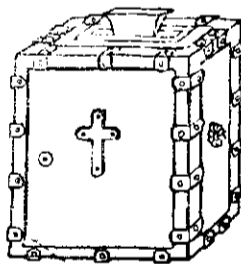
Tóth József,
Szeged, str. Könyök nr. 3
Mare prăvălie de gramofone.

— Catalog de prețuri gratuit. —

• Cel mai potrivit Dar de Sărbători. •

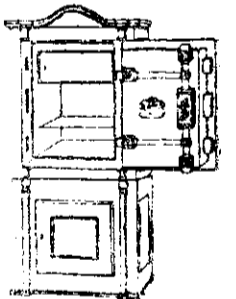
AVIZ!

Subsemnatul, cumpărând prima fabrică transilvană de **casse de fier și oțel**

priv. ces. și reg. a dlui G. Öszy, îmi iau voie a aduce la cunoștința prea on. public, că în fabrica mea se ecsecută **CASSE** și după tot felul de toate mărimile din cel mai bun material posibil. Cassele de fier și oțel panterate se ecsecută după cele mai nouă sisteme engleze și americane sigure contra focului și spargerei pentru

care dau deplină garanție.

— Mare depozit de —

mașini de gătit (sparchert)

din fer, tinichea, precum și din cele mai fine olane de porțelan.

Neintrecute în trăinicie și executare elegantă, construcție adevărată.

PRIMELE

REFERENȚE

Pentru orice mașină de gătit (sparchert) cumpărată dela mine garantez mai mulți ani.

Atrag atenția onor. public interesat a nu confunda fabric atele mele cu alte fabricate, făcute din material s l a b și prin urmare fără valoare.

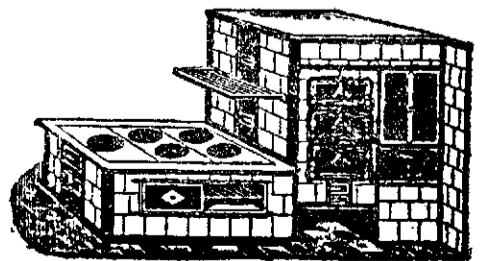
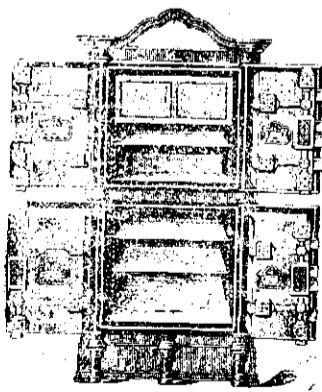
Totodată rog pe prea onoratal public pentru binevoitorul sprijin, ca român semnez

cu distinsă stimă :

E. Purece

fabricant de casse, și sparcherturi

SIBIU (Nagyszeben), Rosenangergasse nr. 9.

Pompe de fântâni artezice și artificiale

cu presiune înaltă și mică, cu toate sistemele.

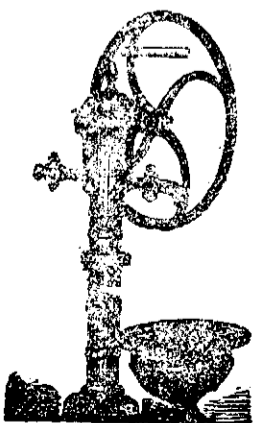
Aranjarea de părți constituante de pompe, motoare de îmblătit, de mori și agricole. Repararea basinelor de apă și a pompelor.

Jeszenovits Miklós

atelierul de pompe și mașini de fabrici, turnătorie.

Szabadka, régi Szénatéren.

Servim cu plăcere planuri și tabloul cheltuelilor.

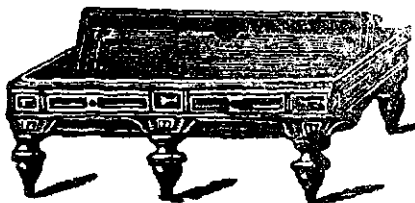
ANDREI MÜLLER**KASSA, STR. KORHÁZ NR. 3/c.**

Recomandă marele lui magazin pentru montarea și aranjarea cafenelelor și

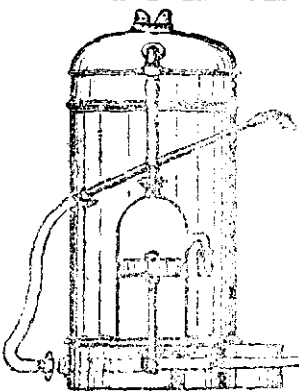
„ .. mesele de biliard .. „

frumoase și de gust, sistem modern fabricat propriu.

:: Se angajază a monta complet cafenele și locale pentru societăți. ::

Posede mai multe scrisori de recunoștință din partea artiștilor de biliard din străinătate, pentru căderea pre-cisă a mandinelului. —

Nou! INDUSTRIE MAGHIARĂ! **Nou!**

Cele mai bune stropitoare de vii ale prezentului.

Succesul universal al unei inventațiuni - maghiare!

Descoperirea lui LUGOSI FERENCZ.

A cucerit deja lumea întreagă și o folosesc cei mai renumiți proprietari de vii

Stropitoarea de vii

fiindcă e cea mai bună, cea mai perfectă din timpul

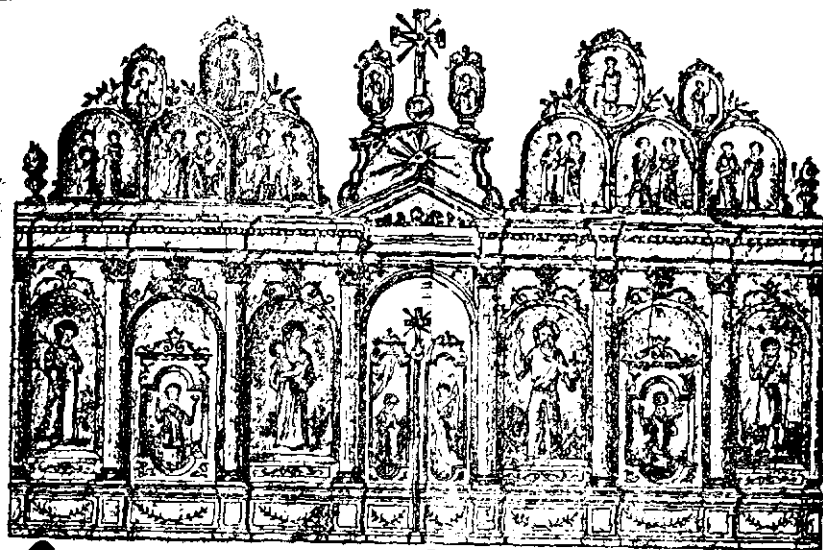
prezent și se economisește mult timp și materie, nu se strică, garanție pe 5 ani. Singurul fabricant:

Lugosi Ferencz în Gzezléd.

Negustorilor prețuri reduse.

Nou! Catalog de prețuri gratuit și porto franco. **Nou!****Kelemen Márton,**

atelier de altare și statui de lemn.

Győr, strada Andrássy 19.

Lucrează altare în stil și străni, scaune de cuminecat, cristelnițe, icoane în relief, tronul Mariei, și tot felul de
● ● statui sfinte. ● ●

Plan și proiect de preț trimit cu
— plăcere. —

Colonia agricolă HÁMORY de oțoi de vie din Arad

liferează

soiu curat oțoit pe Riparia-Portalis, de prima calitate, oțoi de rădăcină bogată pentru vin și delicată în calitate cea mai bună — și

oțoi de vii

precum și mlădițe de vie cu rădăcină Riparia Portalis

● **în ori ce cantitate.** ●

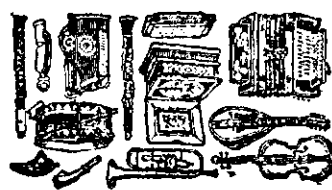
Deslușiri detaliate despre prețuri poți primi bucuros

în casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz.

Telefon: 229.

Telefon: 229.

Preții și învățătorii primesc 5% rabat din prețuri.

GEORG DÉCSI**măiestru de instrumente muzicale**
SIBIU, str. Ounei Nr. 10.

Magazin de tot felul de instrumente muzicale, depozit bogat de cele mai bune coarde.

Primește și execută prompt tot felul de comande din provincie, precum reparaază bine și

ieftin orice lucrare ce aparține acestei ramuri.

Prima fabrică de mobile de fier în Ardeal!**Mihájlovits György Lajos****Kolozsvár, Unio-utca 21.**

Săvârșește tot felul de lucruri ce intră în specia aceasta, precum: lavalouri, paturi, dulapuri de noapte, paturi de copii, somiere de sîrmă de oțel, paturi tapetate de închis, culere de haine, mobilă în parte de fier, coșuri de lemne, ținătoare de cărbuni, cu poleială în diferite culori și executare de lux. Mai departe montare de casarme, locuințe de pompieri, spitale, internate, școli, institute, cafenele și restaurante. Mese, bănci și scaune de grădină.

Recomandând industria mea specială și bine aranjată, rog totodată pe onor. public pentru binevoitoarele comande.

SPECIALITAȚI: somiere de sîrmă de oțel, cari se fac după măsură ieftin și curând.